

V Bruseli 1. júla 2021
(OR. en)

Medziinštitucionálny spis:
2021/0170(COD)

10381/21
ADD 3

CONSOM 147
MI 520
COMPET 526
CODEC 1020
DIGIT 83
CYBER 196
CHIMIE 65
JAI 818

SPRIEVODNÁ POZNÁMKA

Od:	Martine DEPREZOVÁ, riaditeľka, v zastúpení generálnej tajomníčky Európskej komisie
Dátum doručenia:	1. júla 2021
Komu:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, generálny tajomník Rady Európskej únie
Č. dok. Kom.:	SWD(2021) 169 final
Predmet:	PRACOVNÝ DOKUMENT ÚTVAROV KOMISIE ZHRNUTIE SPRÁVY O POSÚDENÍ VPLYVU Sprievodný dokument Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o všeobecnej bezpečnosti výrobkov, ktorým sa mení nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1025/2012 a zrušuje smernica Rady 87/357/EHS a smernica Európskeho parlamentu a Rady 2001/95/ES

Delegáciám v prílohe zasielame dokument SWD(2021) 169 final.

Príloha: SWD(2021) 169 final

V Bruseli 30. 6. 2021
SWD(2021) 169 final

PRACOVNÝ DOKUMENT ÚTVAROV KOMISIE

ZHRNUTIE SPRÁVY O POSÚDENÍ VPLYVU

Sprievodný dokument

Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady

o všeobecnej bezpečnosti výrobkov, ktorým sa mení nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1025/2012 a zrušuje smernica Rady 87/357/EHS a smernica Európskeho parlamentu a Rady 2001/95/ES

{COM(2021) 346 final} - {SEC(2021) 280 final} - {SWD(2021) 168 final}

Súhrnný prehľad
Posúdenie vplyvu návrhu na revíziu smernice o všeobecnej bezpečnosti výrobkov
A. Potreba konať
V čom spočíva problém a prečo ide o problém na úrovni EÚ?
Toto posúdenie vplyvu nadväzuje na hodnotenie smernice o všeobecnej bezpečnosti výrobkov (SVBV) a vykonáva sa súbežne. Z výsledkov hodnotenia vyplýva, že SVBV je významným nástrojom a celkovo dosahuje svoje ciele, na trhu EÚ je však stále v obehu príliš veľa nebezpečných výrobkov, čím sa vytvárajú nerovnaké podmienky pre podniky a zároveň spoločnosti a spotrebiteľom vznikajú vysoké náklady. Odvrátiteľné poškodzovanie spotrebiteľov v EÚ a celej spoločnosti v dôsledku zranenia/úmrtnia spôsobeného nebezpečnými výrobkami sa odhaduje na úrovni 11,5 mld. EUR ročne a poškodzovanie spotrebiteľov sa na základe hodnoty nebezpečných výrobkov odhaduje na úrovni 19,3 mld. EUR. Špecifické problémy smernice SVBV sú tieto: v smernici SVBV sa dostatočne neriešia výzvy spojené s novými technológiami a online predajom; spätné prevzatie nebezpečných výrobkov od spotrebiteľov nie je dostatočne účinné, ustanovenia o dohľade nad trhom nie sú dostatočne účinné a koherentné s pravidlami pre harmonizované výrobky; a pravidlá bezpečnosti pre imitácie potravín sa v EÚ neuplatňujú jednotne. Tieto problémy sú najmä dôsledkom trhových a regulačných zlyhaní v oblastiach, v ktorých dochádza k významnému rozvoju online predaja a nových technológií. Vzhľadom na to, že predaj spotrebiteľských výrobkov bude čoraz viac previazaný s globalizáciou a digitalizáciou, sa očakáva, že tieto problémy sa časom prehĺbia.
Čo by sa malo dosiahnuť?
Iniciatíva je zameraná na dosiahnutie všeobecných cieľov zabezpečenia ochrany spotrebiteľov v EÚ pred nebezpečnými výrobkami a má zároveň prispievať k riadnemu fungovaniu jednotného trhu, a najmä k vytváraniu rovnakých podmienok pre podniky. Špecifické ciele sú: 1. zabezpečiť, aby právny rámec EÚ stanovoval pravidlá všeobecnej bezpečnosti pre všetky spotrebiteľské výrobky a bezpečnostné riziká vrátane tých, ktoré súvisia s novými technológiami; 2. riešiť výzvy v oblasti bezpečnosti výrobkov v online predajných kanáloch; 3. zabezpečiť väčšiu účinnosť a efektívnosť spätného prevzatia výrobkov, aby sa nebezpečné výrobky nedostávali k spotrebiteľom; 4. zabezpečiť dohľad nad trhom a lepšie zosúladenie pravidiel pre harmonizované aj neharmonizované spotrebiteľské výrobky a 5. riešiť bezpečnostné problémy v súvislosti s imitáciami potravín.
Aká je pridaná hodnota opatrenia na úrovni EÚ (subsidiarita)?
Bezpečnosť výrobkov je v spoločnej právomoci členských štátov a EÚ. Zistené problémy sú rozšírené v celej EÚ a majú všade rovnaké príčiny. Cieľ v oblasti bezpečnosti výrobkov nemôžu uspokojivo dosiahnuť samotné členské štáty vzhľadom na potrebu veľmi úzkej spolupráce, interakcie a koherentných opatrení všetkých orgánov dohľadu nad trhom v celej EÚ pri zabezpečovaní rovnakej vysokej úrovne ochrany všetkých spotrebiteľov v EÚ a rovnakých podmienok na jednotnom trhu, na ktorom je tovar vo voľnom obeh. Ak by neexistovalo opatrenie na úrovni EÚ, členským štátom by sa takisto značne zvýšili náklady na dohľad nad trhom a podnikom administratívne náklady.
B. Riešenia
Aké sú rôzne možnosti na dosiahnutie týchto cieľov? Je niektorá z možností uprednostňovaná? Ak nie, prečo?
Okrem základného scenára sa na dosiahnutie cieľov určili tieto možnosti politiky: Možnosť 1: Zlepšenie vykonávania a presadzovania právnych predpisov v existujúcom právnom rámci, a to najmä poskytovaním lepšieho poradenstva a podpory súčasných nástrojov, ale bez právnej revízie smernice SVBV (revidovala by sa len smernica o imitáciách potravín).

Možnosť 2: **Cielená revízia** smernice SVBV v podobe smernice alebo nariadenia, ktorá je zameraná na riešenie nových rizík súvisiacich s novými technológiami a ktorou sa prijíma viacero právne záväzných ustanovení inšpirovaných ustanoveniami týkajúcimi sa záväzku k bezpečnosti výrobkov, zavádzajú povinné požiadavky na spätné prevzatie výrobkov zosúladené s pravidlami dohľadu nad trhom pre harmonizované výrobky a začleňujú pravidlá pre imitácie potravín do smernice SVBV.

Možnosť 3: **Úplná revízia** smernice SVBV v podobe nariadenia, v ktorom sa okrem toho, čo je uvedené v možnosti 2, uvádzajú aj objasnenia pravidiel bezpečnosti pre softvér, dodatočné povinnosti v oblasti online predaja a spätného prevzatia výrobkov, silnejšie právomoci členských štátov na presadzovanie právnych predpisov, stanovuje mechanizmus rozhodcovského konania pre spory medzi nimi v prípade odlišných posúdení rizík a posilňuje výsledovateľnosť výrobkov.

Možnosť 4: **Začlenenie právnych nástrojov v oblasti dohľadu nad trhom** v miere presahujúcej ustanovenia uvedené v možnosti 3.

O revízii hmotnoprávnych ustanovení smernice o imitáciách potravín sa uvažuje v rámci všetkých možností (1 až 4) s dvomi prípadnými čiastkovými možnosťami: a) úplný zákaz imitácií potravín ako takých a b) uplatňovanie prístupu posudzovania rizík na túto kategóriu výrobkov.

Uprednostňovanou možnosťou je možnosť 3 s čiastkovou možnosťou b) týkajúcou sa imitácií potravín.

Aké sú názory jednotlivých zainteresovaných strán? Kto podporuje ktorú možnosť?

Pri otvorenej konzultácii týkajúcej sa plánu pre SVBV/úvodného posúdenia vplyvu väčšina zainteresovaných strán podporila právnu revíziu smernice SVBV, pričom takmer polovica z nich súhlasila s úplnou revíziou (možnosti 3 a 4). V otvorenej verejnej konzultácii, ako aj pri iných konzultačných činnostiach vyjadrili zainteresované strany jednoznačnú podporu špecifickým opatreniam z možnosti 3. **Spotrebiteľské organizácie** vyjadrili vo všeobecnosti podporu možnosti 4. **Členské štáty** prevažne podporujú možnosť 3. **Podniky** zdôrazňujú potrebu jednoznačného vymedzenia povinností, právnej istoty a rovnakých podmienok, a preto uprednostňujú právnu revíziu smernice SVBV (možnosti 2 a 3).

C. Vplyvy uprednostňovanej možnosti

Aké sú výhody uprednostňovanej možnosti (prípadne hlavných možností, ak sa žiadna konkrétna možnosť neuprednostňuje)?

Očakáva sa, že možnosť 3 povedie k významným prínosom pre spotrebiteľov a spoločnosť. Ujma pre spotrebiteľov sa v **súčasnosti** na základe hodnoty nebezpečných výrobkov odhaduje na úrovni **približne 19,3 mld. EUR**. Táto úroveň by sa mala znížiť približne o **1,0 mld. EUR v prvom roku vykonávania uprednostňovanej možnosti** a približne o **5,5 mld. EUR v nasledujúcom desaťročí**. Možnosťou 3 by sa mala znížiť aj ujma pre spotrebiteľov týkajúca sa neefektívnej realizácie spätného prevzatia, a to o viac ako 400 mil. EUR ročne. Okrem toho sa súčasná ujma pre spotrebiteľov v EÚ, ako aj celej spoločnosti v dôsledku **nehôd spôsobených výrobkami, ktorým sa dalo predísť, odhaduje na 11,5 mld. EUR ročne**. **Náklady na zdravotnú starostlivosť** v EÚ v prípade zranenia spôsobeného výrobkami dosahujú v súčasnosti výšku približne **6,7 mld. EUR ročne** (z čoho 6,1 mld. EUR tvoria náklady na hospitalizáciu). Tieto náklady možno znížiť aj opatreniami z možnosti 3, ktorými sa zníži počet nebezpečných výrobkov (tento vplyv nemožno vyčíslieť v dôsledku nedostatku údajov o zraneniach na odhadnutie trendov). **Úspora nákladov dosiahnutá zmiernením rozdielov vo vykonávaní na vnútroštátnej úrovni a znížením právnej rozdrobenosti** sa odhaduje na úrovni **59 mil. EUR ročne v prípade podnikov** a **0,7 mil. EUR ročne v prípade orgánov dohľadu nad trhom**. Zníženie počtu nebezpečných výrobkov vrátane takých, ktoré obsahujú nebezpečné chemické látky, bude mať aj pozitívny vplyv na životné prostredie.

Aké sú náklady na uprednostňovanú možnosť (prípadne na hlavné možnosti, ak sa žiadna konkrétna možnosť neuprednostňuje)?

Celkové náklady podnikov v krajinách EÚ27 za prvý rok vykonávania možnosti 3 sa odhadujú na úrovni **196,6 mil. EUR** (jednorazové a opakované náklady), čo je **0,02 % obratu spoločností EÚ** z výroby a veľkoobchodného a maloobchodného predaja neharmonizovaných výrobkov. V nasledujúcich rokoch dosiahnu opakované náklady **podnikov v EÚ výšku 177,8 mil. EUR**. Tieto náklady súvisia s rozsiahlejšími povinnosťami podnikov najmä v oblasti online predaja, predaja nových technológií a spätného prevzatia nebezpečných výrobkov, ako aj so zosúladením pravidiel dohľadu nad trhom s pravidlami platnými pre harmonizované výrobky. **Orgánom dohľadu nad trhom** v členských štátoch vzniknú na základe možnosti 3 celkové dodatočné opakované náklady vo výške približne **6,7 mil. EUR ročne**, pretože sa rozšíria ich právomoci v oblasti dohľadu nad trhom týkajúceho sa nebezpečných výrobkov, ako aj relatívne mierne jednorazové náklady na prispôbenie a vykonávanie. Neexistujú žiadne negatívne vplyvy na životné prostredie alebo sociálnu oblasť.

Aký je vplyv na MSP a konkurencieschopnosť?

V uprednostňovanej možnosti sa mikropodnikom a MSP neudeľuje výnimka zo žiadnych povinností. V právnych predpisoch EÚ o bezpečnosti výrobkov sa MSP neumožňujú „voľnejšie“ režimy, pretože každý spotrebiteľský výrobok musí byť bezpečný bez ohľadu na vlastnosti dodávateľského reťazca, aby spĺňal všeobecný cieľ bezpečnosti výrobkov a ochrany spotrebiteľa. Celkové náklady MSP v EÚ v prvom roku vykonávania možnosti 3 sa odhadujú na úrovni **111,1 mil. EUR** (jednorazové a opakované náklady). V nasledujúcich rokoch dosiahnu opakované náklady **MSP v EÚ výšku približne 100 mil. EUR**. Odhadované **úspory nákladov MSP v EÚ zo zmiernenia rozdielov vo vykonávaní na vnútroštátnej úrovni a právnej rozdrobenosti** dosiahnu výšku **34 mil. EUR**. Najviac sa to dotkne podnikateľských odvetví, napríklad online predaja, a výrobcov v niektorých odvetviach nových technológií, vďaka harmonizovaným požiadavkám EÚ to však nebude mať veľký vplyv na ich konkurencieschopnosť.

Očakáva sa významný vplyv na štátne rozpočty a verejnú správu?

Členským štátom vzniknú na základe možnosti 3 celkové dodatočné opakované náklady vo výške približne **6,7 mil. EUR ročne**, mali by sa však kompenzovať **zníženými nákladmi na zdravotnú starostlivosť** v dôsledku zníženia počtu nebezpečných výrobkov na trhu. Takisto sa vyskytnú **úspory nákladov** vo výške približne **0,7 mil. EUR ročne vďaka harmonizácii pravidiel dohľadu nad trhom v členských štátoch**. Touto harmonizáciou sa uľahčí aj vykonávanie iniciatívy členskými štátmi, keďže tie sú už oboznámené s pravidlami platnými pre harmonizované výrobky.

Očakávajú sa iné významné vplyvy?

Možnosť 3 bude mať pozitívny vplyv na základné práva, pretože sa ňou zabezpečí vyššia úroveň ochrany spotrebiteľa a životného prostredia v dôsledku zníženia počtu nebezpečných výrobkov na trhu EÚ. Dodatočné požiadavky pre podniky nemajú vplyv na základnú slobodu podnikania a podľa všetkého sú primerané všeobecnému sledovanému cieľu. Možnosťou 3 by sa malo zabezpečiť aj zjednodušenie a zmiernenie administratívneho zaťaženia, pretože sa zjednoduší postup normalizácie a zníži právna neistota (nedostatočná zrozumiteľnosť niektorých hmotnoprávných pravidiel), ako aj rozdrobenosť (rozdielne pravidlá dohľadu nad trhom pre jednotlivé kategórie výrobkov).

Proporcionalita?

Možnosť 3 je podľa všetkého zlučiteľná so zásadou proporcionality, keďže rozsah zisteného problému je značný (veľký počet nebezpečných spotrebiteľských výrobkov na trhu EÚ a s tým súvisiace významné poškodzovanie spotrebiteľov) a náklady na túto možnosť sú obmedzené. **Celkovo sa prínosy tejto možnosti považujú za pozitívne, keďže možnosť má pozitívny vplyv na spotrebiteľov aj spoločnosť a náklady, ktoré vzniknú podnikom, tvoria aj naďalej len malú percentuálnu časť ich obratu.** Okrem toho je výber nariadenia ako nástroja Únie koherentný s uspokojuvým dosahovaním cieľa zabezpečiť rovnaké podmienky, ako aj účinné a rovnaké presadzovanie právnych predpisov na vnútroštátnej úrovni.

D. Nadväzné opatrenia
Kedy sa táto politika preskúma?
Okrem pravidelného monitorovania sa navrhuje po uplynutí piatich rokov od vykonania tejto legislatívnej intervencie členskými štátmi vykonať jej hodnotenie z pohľadu účinnosti, efektívnosti, relevantnosti, koherentnosti a pridanej hodnoty EÚ na základe vopred stanovených základných ukazovateľov dosiahnutého pokroku.